

Mulig sammenhæng mellem kronisk stress, depression og demens

Ny svensk forskning finder en mulig sammenhæng mellem kronisk stress, let kognitiv svækkelse og demenssygdomme som Alzheimers sygdom. Resultaterne viser, at personer, der tidligere har været diagnosticeret med kronisk stress og depression, har øget risiko for senere at blive diagnosticeret med let kognitiv svækkelse eller Alzheimers sygdom.

Et nyt svensk studie lægger sig i forlængelse af flere tidligere studier, der har vist en mulig sammenhæng mellem henholdsvis kronisk stress og demens samt mellem depression og demens hver for sig.

Det svenske studie lægger sig i forlængelse af flere tidligere studier, der har vist en mulig sammenhæng mellem henholdsvis kronisk stress og demens samt mellem depression og demens hver for sig. Men det aktuelle studie undersøgte også, hvor meget risikoen for udvikling af let kognitiv svækkelse (*mild cognitive impairment*, MCI) og demens øges, hvis man både har kronisk stress og depression.

Det viste sig, at risikoen for at udvikle Alzheimers sygdom var mere end fordoblet blandt patienter med både kronisk stress og depression sammenlignet med patienter uden enten depression eller kronisk stress.

Studiet er baseret på data fra Region Stockholms administrative sundhedstjenestedatabase (*hålsovårdsdatabas*), der indeholder oplysninger om alle sundhedskontakter med tilskud fra Region Stockholm. Forskerne, der blandt andet er tilknyttet Karolinska Institutet i Stockholm, inkluderede patienter i aldersgruppen 18 til 65 år i årene 2012 og 2013 – i alt 1.362.548 personer.

I løbet af disse to år var 4.346 patienter blevet diagnosticeret med kronisk stress, 40.101 var diagnosticeret med depression, og 1.898 personer havde fået begge diagnoser.

Otte års opfølgning

Deltagerne blev derefter fulgt i otte år, fra 2014 til 2022, hvor forskerne registrerede, hvor mange der fik enten diagnosen Alzheimers sygdom, andre demensdiagnoser eller en MCI-diagnose. For personer med tidligere kronisk stress var risikoen for at få Alzheimers sygdom mere end fordoblet (odds ratio 2,5). En odds ratio sammenligner risikoen i to grupper. Omtrent det samme gjorde sig gældende for personer med tidligere depression (odds ratio 2,3). Men for personer, der både havde haft kronisk stress og depression, var risikoen for alzheimer fire gange forhøjet (odds ratio 4,0).

Også risikoen for at få MCI var tydeligt forhøjet for personer med tidligere kronisk stress (odds ratio 1,9), depression (odds ratio 2,9) og for personer med begge problematikker (odds ratio 3,9).

Risikoen for at få andre demensdiagnoser end Alzheimers sygdom var kun signifikant forhøjet for patienter med tidligere depression (odds ratio 2,4).

Risikofaktor eller varslings symptom?

Da deltagerne i det aktuelle studie var forholdsvis unge (sammenlignet med anden demensforskning), var risikoen for at få MCI eller demens samlet set ganske beskedne. Og selv om de beskrevne sammenhænge mellem kronisk stress, depression og kognitiv svækkelse er statistisk signifikante, er det uklart, om der er tale om en årsagssammenhæng.

En anden forklaring kunne være, at symptomer på kronisk stress eller depression bør opfattes som en slags varslings symptomer (prodromale symptomer) – snarere end risikofaktorer – for senere kognitiv svækkelse. Forskerne arbejder videre med at udvikle spørgeskemaer og kognitive tests for at bedre at kunne identificere mennesker med risiko for demens på et tidligt tidspunkt.

Wallensten J, Ljunggren G, Nager A, Wachtler C, Bogdanovic N, Petrovic P, et al. Stress, depression, and risk of dementia - a cohort study in the total population between 18 and 65 years old in Region Stockholm. *Alzheimers Res Ther.* 2023;15(1):161

[PubMed](#)

Studie pëkar pã møjligt samband mellan kronisk stress och Alzheimers sjukdom. Nyheter från Karolinska Institutet den 2. oktober 2023.

[Karolinska Institutet](#)

Oprettet: 17. oktober 2023